

УДК 3.37.378

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.1.11>

Боляк Т. М.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ (НУШ)

У статті розглядається розуміння сучасної науково-педагогічної термінології (“реформування початкової освіти”, “компетентність”, “педагогічна компетентність”, “професійна компетентність”, “професійна компетентність учителя початкової школи”) та “ролей” учителя початкової школи (фасилітатор, тьютор), що з’явилися у концепції впровадження Нової української школи (НУШ). Акцентовано зміст професійної компетентності вчителя початкової школи, виділено основні компоненти, украї важливі на сучасному етапі розвитку суспільства з урахуванням змін, що відбуваються в освіті. Також теоретичний аналіз психолого-педагогічної наукової літератури дозволив виділити п’ять основних критеріїв професійної компетентності вчителя початкових класів (загальнокультурний критерій, загальнопрофесійний критерій, комунікативний критерій, особовий критерій, критерій розвитку та самоосвіти). За аналізом наукових праць було визначено й описано ключові компоненти професійної компетентності учителя, як-от: інформаційна, комунікативна, продуктивна, моральна, психологічна, соціальна, математична, автономізація на компетентність й особисті якості вчителя.

Акцентовано увагу на значенні як вектора гуманного та творчого підходу до учнів початкової школи педагогіки партнерства (учні та їхні батьки, культура спілкування, взаємодія та співпраця з учителем). Саме педагогіка партнерства дозволяє особистості успішно будувати стосунки з іншими людьми, оскільки без взаємодії з іншими, без розуміння своїх та їхніх почуттів неможливо досягти спільних цілей. Професійна компетентність учителя початкової школи – це результат креативної професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності педагога. Професійно компетентний учитель успішно розв’язує завдання навчально-виховного процесу, готує учнів до життя, досягає бажаних результатів у розвитку особистості.

Доведено, що вчитель початкової школи – основна дійова особа в реформуванні концепції Нової української школи (НУШ).

Ключові слова: компетентність, педагогічна компетентність учителя, професійна компетентність учителя початкової школи, Нова українська школа, тьютор та фасилітатор, педагогіка партнерства, реформування початкової освіти, вчитель початкової школи.

Ми живемо в дивовижний час, час, коли світ навколо нас стрімко змінюється. Тому вчитель початкових класів, який працює з молодим поколінням, повинен бути готовим: змінюватись, розвиватись (стрімкий розвиток світу передбачає розвиток особистості). Тому сучасний педагог повинен бути освіченим, завжди бути зацікавленим в удосконаленні своїх знань і педагогічної майстерності. Сучасні учні також відрізняються від минулих поколінь. Вони потребують новітніх способів здобуття знань (педагогічні й інформаційні технології) та зацікавлені сучасною наукою. Отже, учитель початкових класів має розпалювати і підтримувати інтерес протягом усього освітнього процесу, сприяти здобуттю знань, формуванню вмінь і навичок, які допоможуть обрати й опанувати майбутню професію.

Щоб здійснювати навчальний процес дітей шестирічного віку в новій школі, потрібні не лише інструменти – сучасні підручники, навчальні посібники, новітнє обладнання, облаштовані зручними меблями класні кімнати, а передусім озброєні необхідними знаннями вчителі, мотивовані позитивним ставленням держави до професії вчителя початкових класів.

Відповідно до Державного стандарту освіти, ключовою фігурою Нової української школи (далі – НУШ) є вчитель, оскільки якість освіти не може бути вище якості вчителів, які в ній працюють.

Нині, безумовно, роль учителя змінюється. Його вже не сприймають як безпосереднього носія знань та інформатора, адже знання можна почерпнути з інтернету, з різноманітних книг чи інших джерел. Головне завдання вчителя сучасної української школи – не “пояснити”, “донести”, “показати” учням, організувати спільний пошук розв’язання завдання, що виникло перед учнями під час навчального процесу – саме тоді вони запам’ятовують суть.

Вагомий внесок у дослідження проблеми компетентнісного підходу в освіті, зокрема й формування компетентностей учителя початкової школи, зробили українські вчені М. Коломієць, Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Локшина, О. Овчарук, Л. Парашенко, О. Пометун, С. Трубачов. Вони узагальнили теоретичні та практичні питання реалізації компетентнісного підходу в освіті України.

Питаннями професійної компетентності учителя як умови успішного навчання цікавилися такі дослідники та практики, як В. Болотов, І. Вовчук, М. Грищенко, С. Калашнікова, І. Коберник, О. Овчарук, І. Онищенко, О. Савченко й інші.

Проблему професійної підготовки сучасного вчителя початкової школи досліджують О. Біда, О. Комаров, Н. Кузьміна, С. Мартиненко, І. Осадченко, Д. Пащенко, Р. Пріма, С. Сисоєва, Г. Тарасенко, Л. Хомич, Ш. Амонашвілі й інші.

Мета статті – розглянути особливості навчального процесу дітей шестирічного віку під час реформування початкової освіти в Україні; дослідити та визначити особливості формування професійної компетент-

ності вчителя початкової школи в умовах сучасного освітнього середовища; вибір та спрямованість відповідних професійних компетентностей вчителя початкових класів та їхню ретроспективність успішного навчання в Новій українській школі (НУШ).

Реформування початкової освіти – це система змін, ключовими фігурантами якої є мотивований учитель початкових класів – фахівець, учні початкової школи, їхні батьки та громадськість. Основні науково-педагогічні терміни реформи такі: “компетентність”, “педагогічна компетентність”, “професійна компетентність учителя початкової школи”.

Поняття “компетентність” (лат. *competens* – відповідний, здібний) означає коло повноважень будь-якої посадової особи чи органу; володіння знаннями, досвідом у певній галузі.

Поняття професійної компетентності вчителя формулюється в довідковій літературі так: “володіння вчителем необхідною кількістю знань, вмінь і навичок, що визначають сформованість його педагогічної діяльності, педагогічного спілкування й особистості вчителя як носія певних цінностей, ідеалів і педагогічної свідомості”.

Професійна компетентність вчителя – це сукупність його особистісних якостей, загальної культури та кваліфікаційних знань, умінь, методичної майстерності, гармонійна інтеграція яких у педагогічній діяльності дає оптимальний результат [3, с. 14].

Педагогічна компетентність – сукупність теоретичних знань, практичних умінь, навичок, ставлень, досвіду, особистісних якостей учителя, що дають змогу здійснювати пошукову, естетичну діяльність, самостійно здобувати нові знання, аналізувати діяльність учасників навчально-виховного процесу, ухвалювати рішення [3, с. 16].

За аналізом праць науковців визначені такі ключові компоненти професійної компетентності:

- інформаційна компетентність, яка передбачає володіння інформаційними технологіями, навичками опрацьовувати різні види інформації;
- комунікативна компетентність – це вміння вступати в комунікацію, бути зрозумілим, спілкування без обмежень;
- продуктивна компетентність – це вміння працювати, отримувати результати, ухвалювати рішення та нести відповідальність за них;
- моральна компетентність – це готовність, спроможність та потреба жити за традиційними моральними нормами;
- автоматизація на компетентність – це здатність до саморозвитку, креативності, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність. Адже вчитель передусім вчиться сам, це вічний учень;
- психологічна компетентність – це здатність використовувати психологічні засоби навчання в організації взаємодії в освітній діяльності;
- предметна компетентність – володіння певними засобами навчання у сфері навчального процесу.
- соціальна компетенція – це навички жити та працювати з оточенням;
- математична компетенція – це навички та вміння працювати із числами, числовою інформацією;
- особисті якості – доброзичливість, чуйність, толерантність, рефлексія, людяність [7, с. 358].

Основні показники педагогічної компетентності вчителя початкових класів – це передусім: особистісні якості, особливо перетворювальні та психологічні; усвідомлення ролі педагога у вихованні громадянина, патріота; безперервне підвищення загальної та професійної культури; пошукова діяльність педагога; володіння методиками педагогічного дослідження; конструювання власного педагогічного досвіду; результативність навчально-виховного процесу; активна педагогічна діяльність, спрямована на перетворення особистості учня й учителя.

Професійна компетентність учителя початкової школи – це інтегративна властивість особистості, що володіє комплексом професійно значущих для вчителя якостей, має високий рівень науково-теоретичної та практичної підготовки до творчої педагогічної діяльності й ефективної взаємодії з учнями у процесі педагогічної співпраці на основі впровадження сучасних технологій для досягнення високих результатів [7, с. 360].

Серед основних компонентів професійної компетентності вчителя початкової школи виокремлюють:

- 1) мотиваційний компонент – забезпечує позитивну мотивацію вчителя до прояву і розвитку професійно-педагогічної компетентності, що виражається в інтересі до педагогічної діяльності, бажанні працювати, потребі в самоосвіті, саморозвитку;
- 2) змістовий компонент – володіння науковими професійно-педагогічними знаннями, методичними, психолого-педагогічними, спеціальними, управлінськими, загальноосвітніми, інформаційно-технологічними, здатність педагогічно мислити на основі системи знань та досвіду пізнавальної діяльності;
- 3) операційно-діяльнісний компонент – охоплює вміння практично вирішувати педагогічні завдання, фаховий досвід, творчі здібності, володіння педагогічними технологіями та педагогічним менеджментом, фахове мислення;
- 4) особистісний компонент – доброта, альтруїзм, емпатійність, толерантність, комунікабельність, активність, самостійність, ініціативність, креативність, гнучкість мислення;

5) рефлексивний компонент – реалізується в рефлексивних уміннях особистості, що дозволяють ефективно й адекватно здійснювати рефлексивні процеси, реалізувати рефлексивні здібності, забезпечувати процес самопізнання, саморозвитку й самовдосконалення [7, с. 361].

Складові частини професійної компетентності тісно взаємопов'язані одна з одною, взаємозалежні, кожна продуктивна лише за наявності інших, сформованих достатньою мірою, набуття їх варто вважати обов'язковими для успішної педагогічної діяльності в сучасних умовах розвитку суспільства.

“Професійна компетентність учителя початкових класів” – поняття динамічне, багатогранне й багатоаспектне, його зміст змінюється відповідно до процесів, що відбуваються в суспільстві й освіті.

Теоретичний аналіз психолого-педагогічної наукової літератури дозволив виділити п'ять критеріїв професійної компетентності вчителя початкових класів:

- загальнокультурний критерій (загальний кругозір, культура мовлення, інформованість в області культурних новинок);

- загальнопрофесійний критерій (володіння змістом навчальних дисциплін, володіння сучасними теоріями і технологіями навчання та виховання, знання і реальне врахування чинників, що забезпечують успішність педагогічної діяльності);

- комунікативний критерій (професійна спрямованість особи, наявність специфічних професійних властивостей, наявність специфічних психофізичних властивостей);

- особовий критерій;

- критерій розвитку та самоосвіти [7, с. 370].

Нині соціальні зміни – науково-технічні, побутові, культурні – настільки значні та відбуваються так швидко, що ніхто вже не сумнівається: теперішні діти будуть жити у світі, відмінному від того, у якому жили їхні батьки та вчителі.

В умовах модернізації початкової школи одним із напрямів оптимізації навчально процесу є його спрямування на демократизацію сосунків учителя й учня, що відображається в нових підходах до навчального процесу, створенні сприятливої атмосфери співробітництва, зниження монологічного викладу матеріалу до дублювання інформації, яка може бути отримана з доступних джерел, і переходу до діалогізованого спілкування з учнями у процесі навчання, інтенсифікації впровадження в навчально-виховний процес активних методів навчання, які дають можливість розвиватися творчій особистості, розвитку ініціативи, активізації навчально-пізнавальної діяльності учня.

Тому концептуальні засади Нової української школи рекомендують педагогам долучитися до освоєння двох основних новацій – компетентнісної парадигми та педагогіки партнерства, остання з яких набуває великого значення як вектор гуманного та креативного підходу до учнів початкової школи. Завдання вчителя початкової школи в педагогіці партнерства – допомогти учням самостійно знайти потрібні знання з різних джерел, навчитися вчитися все життя, критично осмислювати отриману інформацію, уміти робити висновки, аргументувати їх, бачити проблеми, генерувати ідеї, шукати способи раціонального вирішення питань.

Завдяки педагогіці партнерства вчитель початкових класів освоює нові ролі: тьютора та фасилітатора.

Учитель-фасилітатор сприяє полегшенню і стимулюванню процесу навчання, тобто створює у класі відповідну інтелектуальну й емоційну обстановку, атмосферу психологічної підтримки. Учитель допомагає сформулювати цілі та завдання, що стоять перед учнями класу, створює вільну та сприятливу атмосферу, яка буде стимулювати учнів до вирішення проблеми. Водночас учителю важливо бути самим собою, висловлювати свої думки та почуття, демонструвати дітям повну до них довіру та впевненість у їхніх можливостях і здібностях, проявляти емпатію, тобто розуміння почуттів і переживань кожного молодшого школяра [7, с. 359].

Тьютор у сучасній педагогіці – вчитель-консультант та координатор. Його навчальна мета – створити освітнє середовище, яке дозволить учневі максимально самостійно здобувати знання, формувати навички, навчатись у зручному для нього режимі, зокрема й у рамках уроку. Тьютор консультує і підтримує учнів у процесі їхньої самостійної діяльності, уміє слухати і виділяти суттєві моменти в будь-якому висловлюванні учня. Вищезазначені ролі вчителя початкової школи не виникають у дитини молодшого шкільного віку почуття страху, не принижують її гідності, навпаки, виховують в неї свободу і відповідальність, високу свідомість та сміливість – якості, що так необхідні в нашому стрімкому житті [7, с. 360].

Співпраця вчителя початкових класів та учнів, партнерство на уроці, спільний навчальний процес пізнання і відкриттів, постійне створення ситуації успіху – складові частини самореалізації учня початкової школи в освітньому середовищі. Педагогу, який запроваджує принципи педагогіки партнерства в педагогічну діяльність, потрібно звернути увагу на: шкільне освітнє середовище, професійне мислення й цілеспрямовані дії, аналіз педагогічної діяльності, самоосвіту, результативність своєї роботи через систему моніторингу, школа має ініціювати нове, ґрунтовне залучення родини в побудові освітньої траєкторії дитини.

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем та батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими союзниками, рівноправними учасниками навчально-виховного процесу, відповідають за результат. Модель взаємодії: повага, партнерство, довіра, рівність, відповідальність, добровільність, діти, родина, педагоги, діалог.

Основною формою організації навчального процесу у школах є урок, саме від учителя початкових класів залежить ефективність застосування методів, форм і прийомів навчання з урахуванням якості сформованих компетентностей. Педагог організовує навчальний процес, шукає оптимальних способів організації уроку з метою інтенсифікації навчання й розвитку творчої індивідуальності учнів. Співпраця вчителя початкових класів і учнів, партнерство на уроці, спільний процес пізнання і відкриттів, постійне створення ситуації успіху – ось складові частини самореалізації учня в освітньому середовищі.

Концепція Нової української школи сприяє розкриттю та розвитку здібностей та можливостей дитини на основі педагогіки, що ґрунтуються на партнерстві учасників освітнього процесу. Саме педагогіка партнерства дозволяє успішно будувати стосунки з людьми, які нас оточують, оскільки без взаємодії з іншими, без розуміння своїх та їхніх почуттів неможливо досягти спільних цілей. Діалог і багатостороння комунікація між учнями, учителями та батьками має змінити односторонню авторитарну комунікацію.

Висновки. Учитель початкової школи – основна дійова особа в реформуванні концепції НУШ. Змінюються орієнтири освіти – змінюється і сам учитель, змінюється мета (навчальна, розвивальна та виховна), завдання його навчальної діяльності. Успішне вирішення завдань сучасної освіти безпосередньо пов'язане з удосконаленням підготовки та розвитком педагогів. Як зазначається в документах із реформування освіти, Нова українська школа потребує нового вчителя, який може стати “агентом змін”. Учитель навчається все життя. Рівень професійної компетентності вчителя початкової школи в сучасному освітньому середовищі – це його знання, уміння, особистий та педагогічний досвід. Бути компетентним означає бути здатним мобілізувати в певній ситуації здобуті знання й досвід. Професійна компетентність учителя початкової школи потребує постійного розвитку й удосконалення.

Професійно компетентний учитель початкової школи – це результат креативної професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності педагога. Запорука ефективності навчально-виховного процесу – професійна компетентність учителя, яка розширює можливості вчителів розв'язувати проблеми та конфлікти, що виникають у професійній діяльності та в особистому житті. Покликання вчителя початкової школи – не лише передача знань, умінь та навичок, але і всебічний гармонійний розвиток здібностей та можливостей учня, виховання порядного, відповідального, свідомого громадянина країни.

Перспективою подальшого наукового дослідження є позитивні зміни та пропозиції щодо ефективності руху реформування початкової освіти в концепції впровадження Нової української школи.

Використана література:

1. Андрушко І. Сучасний педагог : монографія. Дніпро, 2020. 236 с.
2. Атрощенко Т. Формування міжетнічної толерантності майбутніх учителів початкової школи: теорія і методика : монографія. Мукачівський державний університет, 2019. 552 с.
3. Берека В., Галас А. Професійна компетентність вчителя початкових класів : навчально-методичний посібник для вчителів. Харків : Ранок, 2018. 496 с.
4. Довга Т. Імідж – портрет учителя початкової школи: візуалізація професійних вимог та соціальних очікувань. *Рідна школа*. 2017. № 3/4. С. 20–25.
5. Тезікова С., Ларіна Т., Плотнікова Є. Професійний розвиток вчителя: інструменти управління знаннями. Ніжин, 2017. 80 с.
6. Серих Л. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика. *Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції*, 28 лютого 2018 р. Суми : НІКО, 2018. 344 с.
7. Серих Л. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика. *Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції*, 20 лютого 2019 р. Суми : НІКО, 2019. 380 с.

References:

1. Andrushko I. A. (2020) Suchasnyi pedahoh: monohrafiia. [Modern teacher: monograph]. Dnipro: Aktsent PP. 236 s. [in Ukrainian]
2. Atroshchenko T. O. (2019) Formuvannia mizhetnichnoi tolerantnosti maibutnix uchyteliv pochatkovoii shkoly: teoriia i metodyka: monohrafiia: [Formation of interethnic tolerance of future primary school teachers: theory and methods: monograph]. Mukachivskyi derzhavnyi universytet. 552 s. [in Ukrainian]
3. Bereka V. I., Halas A. V. (2018) Profesiina kompetentnist vchytelia pochatkovykh klasiv: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia vchyteliv. [Professional competence of primary school teachers: a textbook for teachers]. Kharkiv: Ranok. 496 s. [in Ukrainian]
4. Dovha T. M. (2017) Imidzh – portret uchytelia pochatkovoii shkoly: vizualizatsiia profesiinykh vymoh ta sotsialnykh ochikuvan [Image – a portrait of a primary school teacher: visualization of professional requirements and social expectations]. *Ridna shkola*. № 3/4. S. 20–25. [in Ukrainian]
5. Tezikova S. V., Larina T. V., Plotnikova Ye. O. (2017) Profesiinyi rozvytok vchytelia: instrumenty upravlinnia znanniamy [Teacher professional development: knowledge management tools]. Nizhyn. 80 s. [in Ukrainian]
6. Sierykh L. V. (2018) Osobystisno-profesiina kompetentnist pedahoha: teoriia i praktyka: zbirnyk materialiv II Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi praktychnoi konferentsii (28 liutoho 2018 r.) [Personality and professional competence of a teacher: theory and practice: collection of materials of the II All-Ukrainian scientific-methodical practical conference (February 28, 2018)]. Sumsy: NIKO. 344 s. [in Ukrainian]
7. Sierykh L. V. (2019) Osobystisno-profesiina kompetentnist pedahoha: teoriia i praktyka: zbirnyk materialiv III Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi praktychnoi konferentsii (20 liutoho 2019 r.) [Personality and professional competence of a teacher: theory and practice: collection of materials of the III All-Ukrainian scientific and methodical practical conference (February 20, 2019)]. Sumsy: NIKO. 380 s. [in Ukrainian]

Boliak T. M. Professional competence of a primary school teacher as a condition for successful learning in a New Ukrainian School (NUS)

The articles consider the understanding and content of modern scientific and pedagogical terminology (reform of primary education, competence, pedagogical competence, professional competence, professional competence of primary school teachers) and "roles" of primary school teachers (facilitator, tutor), which appeared in the concepts of implementation New Ukrainian School (NUS); Emphasis is placed on the content of professional competence of primary school teachers and highlights the main components that are extremely important at the present stage of development of society, taking into account the changes taking place in education; Also, the theoretical analysis of psychological and pedagogical scientific literature allowed to identify five main criteria of professional competence of primary school teachers (general cultural criterion, general professional criterion, communicative criterion, personal criterion, criterion of development and self-education); According to the analysis of scientific works, the key components of a teacher's professional competence were identified and described, namely: informational, communicative, productive, moral, psychological, social, mathematical, autonomy for the competence and personal qualities of a teacher.

Emphasis is placed on the importance as a vector of humane and creative approach to primary school students of partnership pedagogy (students and their parents, culture of communication, interaction and cooperation between teachers). It is the pedagogy of partnership that allows individuals to successfully build relationships with other people, because without interaction with others, without understanding their own and their feelings, it is impossible to achieve common goals.

The professional competence of a primary school teacher is the result of creative professional activity, an integrated indicator of the personal activity essence of a teacher. A professionally competent teacher successfully solves the problems of the educational process, prepares students for life, achieves the desired results in personal development.

It is proved that a primary school teacher is the main actor in reforming the concept of the New Ukrainian School (NUS).

Key words: competence, pedagogical competence of teacher, professional competence of primary school teacher, New Ukrainian school, tutor and facilitator, pedagogy of partnership, primary education reform, primary school teacher.

UDC 37.091.2.041:78

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.1.12>

Bukhniieva O. A., Bankul L. D.

IMPLEMENTATION OF SELF-ORGANIZED EDUCATIONAL SPACE INTO THE PROCESS OF MUSIC ART LEARNING

The article is devoted to the consideration of the creation of a self-organized educational space in the field of music art. Also it is devoted to the peculiarities of its introduction into the modern system of education in educational institutions. This process is accompanied by significant innovative changes in pedagogical theory and practice, including music. The article states that one of the strategic directions in the education modernization is the transition to a new educational paradigm that provides cognitive activity and independent thinking of students. It is emphasized that in the conditions of rapid development of digital educational technologies has increased attention to subjects of training, their needs, interests, abilities. It demands rethinking of the organization of educational and pedagogical processes, methods and means, and also the maintenance of education. It is proved the innovativeness of creating a music art self-organized educational space. Due to this, there is a rethinking of the goals, content and objectives of education, as well as updating the training of future teachers of music art. It is established that self-organizing educational learning space gives students the opportunity to expand their horizons, worldview, improve their behavior. This space teaches to take responsibility for group work, to cultivate a sense of imaginary and moral maturity. It is defined the role of a teacher-facilitator who creates a creative favorable atmosphere to support the work of students. It is proved that as a result of the introduction of self-organized educational learning space a safe micro-environment is created for students. Students get a positive experience of music art learning in such environment. It is determined that the traditional system of education, existing in most educational institutions, has limited opportunities for self-development, as it is normative. Changing this system is a process that requires large resources and time. In the open educational space, the transition from normative to open self-organized learning allows the most effective use of the full synergetic approach as a basis for the formation of open ways of musical and cognitive activities, the search for adequate creative methods and technologies of music education.

Key words: self-organized educational space, self-development, openness of the education system, facilitator, innovative changes, musical art.

(статтю подано мовою оригіналу)

One of the key reforms in Ukraine in recent years is the reform of modern education and science. State policy in the field of education and science plays a crucial role in ensuring the development of human's capital and economic and spiritual cultural growth of society and youth. It is obvious that today Ukrainian education does not sufficiently meet the modern demands of the formation of personality, society and world trends. That is why a systematic transformation of the sphere is needed to ensure the latest modern quality of education at all levels.

Educational reform is carried out in such priority areas as the new Ukrainian school, affordable and high-quality secondary education, modern vocational education, quality higher education, development of science and innova-